

Lekcija 4

Skupština

Članovi zajednice dogovaraju sistem pravila

Ova tabela sažima informacije koje su nastavniku potrebne u svrhu planiranja i izvođenja časa.

Razvijanje kompetencije odnosi se direktno na obrazovanje za demokratiju i ljudska prava.

Cilj učenja pokazuje šta učenici znaju i razumiju.

Zadatak (zadaci) koji se daju učenicima, uz **metod**, važni su sastavni dijelovi procesa učenja.

Kontrolni popis **materijala** predstavlja pomoć u pripremi časa.

Raspored vremena nastavniku omogućava okvirno planiranje vremena.

Razvijanje kompetencije	Donošenje odluke.
Cilj učenja	Kompromis, konsenzus oko sistema pravila.
Zadaci za učenike	Učenici pokušavaju da postignu jednoglasnu odluku. Učenici se osvrću na svoje iskustvo.
Materijali i sredstva	Radni listovi za učenike 5.4-5.6.
Metod	Glasanje. Nastavnikovo predavanje i rasprava.
Raspored vremena	1.Učenici održavaju skupštinu. 20 min. 2. Učenici se osvrću na svoje iskustvo. 20 min.

Informacije

Za učenike, skupština radi konstituisanja osnivača predstavlja primjer učešća u demokratiji. Učenici su u ulozi ustavnih zakonodavaca. Skupština zahtijeva sistem pravila koja učenici moraju usvojiti prije njenog početka. Usvajanjem toga procedure učenici mogu preuzeti potpunu odgovornost, uključujući i predsjedavanje skupštinom.

Učenje kroz rješavanje zadataka uvijek zahtijeva promišljanje. Učenici mogu naučiti kroz rad samo ako razmišljaju o onom šta rade ili šta su učinili. Zbog čega je to značajno? U toj fazi osvrta na učinjeno stiču se osnovne spoznaje. Učenici shvataju šta se može generalizovati. U takvom slijedu učenja, učenici nauče zbog čega je zajednicama potreban institucionalni okvir da bi preživjele, kao i o kojim problemima i rizicima treba voditi računa kada se vlastima dodjeljuje moć.

Kada je riječ o ovoj jedinici, predlažemo da nastavnik održi kratko predavanje kako bi stavio naglasak na spoznaju. Učenici odgovaraju na te početne informacije u raspravi i upitniku kojim se traže povratne informacije.

Opis lekcije

Način sjedenja u učionici

U oba dijela lekcije – skupštini i osvrtu – učenici sjede u krugu, bez školskih klupa, ili su im klupe složene u pravougaonik. Predsjedavajući sjedi za katedrom, u blizini table ili *flip chart-a*.

1. Učenici održavaju skupštinu

Učenici održavaju skupštinu u skladu s pravilima o kojima su se dogovorili. Nastavnik posmatra i sluša. Nastavnik ne treba ni na koji način da interveniše, osim ako učenici ne zapadnu u ozbiljnije probleme (npr. nesporazum oko primjene pravila), što je malo vjerovatno.

Nastavnik prati učenike u igranju njihovih uloga. Koristi priliku da nastavak lekcije prilagodi iskustvu učenika.

2. Učenici se osvrću na stečeno iskustvo

Nastavnik u svom predavanju sažima jedinice 4 i 5

Učenici dobijaju radni list za učenike 5.5 prije predavanja. U svom predavanju nastavnik govori o tome što se dogodilo tokom protekle dvije igre, igre ribolova i igre donošenja odluka. One su pokazale istorijski proces tokom kojeg se društvo razvija u zajednicu koja ima svoj sistem pravila. Zavisno od izbora učinjenog na skupštini, društvo u ovoj fazi osniva državu s ustavom i jasno definisanim zakonodavnim ovlašćenjima i načinom sprovođenja zakona, ili pripadnici zajednice biraju pristup umrežavanja, možda s ciljem izbjegavanja moguće zloupotrebe moći. Nastavnik prilagođava svoje predavanje rezultatima igre. Pored ostalog, učenici su pokušali da prevaziđu uzrok neprestanih sukoba u ribarskoj zajednici definisanjem politike održivosti.

To je u osnovi proces modernizacije. Igre su ukazale na važnu paralelu s društvenom i istorijskom realnošću, ali i na značajne razlike (vidi zaključke).

Učenici reaguju na lekciju

Ovakva lekcija nudi učenicima materijal za razmišljanje. Zahvaljujući igri, poznate su im sve činjenice. Ono što je novo i važno u fazi osvrta predstavlja ono što se može generalizovati i primijeniti na druge probleme i zadatke.

Učenici mogu postavljati pitanja koja olakšavaju razumijevanje i davati svoje komentare u smislu slaganja ili neslaganja.

Mogu postavljati pitanja o stvarima koje ih zanimaju. To otvara mogućnosti nastavniku i učenicima da zajedno planiraju dalje lekcije i jedinice. Na primjer, šta se može obrađivati u drugim jedinicama ovog priručnika? Šta se može povezati sa zahtjevima nastavnog programa? Koliko vremena imaju na raspolaganju? Da li učenike zanima neki istraživački zadatak?

Možda će učenici predložiti da se ponovi igra ribolova – ponavljanje nekoliko krugova uz primjenu faze promišljanja i razumijevanja koje su sada već dostigli.

Učenici daju svoje vlastite povratne informacije

Nastavnik učenicima dijeli radni list 5.6. To je upitnik koji učenicima pomaže da se osvrnu na proces učenja kroz koji su prošli. Njihovi odgovori sadrže važne informacije koje nastavniku pomažu da poboljša svoj budući rad. Ako učenici imaju portfolio, upitnik treba da postane njegov sastavni dio.

Ako nastavnik želi da čita upitnike, nekim učenicima može biti draže da odgovaraju anonimno.